

Sdružení Jihočeské matky

Sdružení Jihočeské matky vzniklo v roce 1992 s vidinou možnosti zastavení dostavby Temelína. Hlavní sídlo Sdružení je v Českých Budějovicích a převážnou většinu členů tvoří ženy – i bezdětné -, avšak čestné členství je umožněno také mužům. Jedná se o dobrovolnou nezávislou nepolitickou ekologickou organizaci.

Co mají za lubem?

Původní náplní Sdružení byly veřejné protesty proti JE Temelín, jenže v roce 1993 vláda ČR definitivně rozhodla o jeho dostavbě. Tím pádem Sdružení muselo rozšířit své pole působnosti. Dnes se zabývá jadernou problematikou obecně, alternativními zdroje energie a také o nápravu životního prostředí, o propagaci alternativního životního stylu šetrného k přírodě a o propagaci trvale udržitelného rozvoje.

Co pro to dělají a jak to dělají?

Mezi hlavní cíle a úkoly patří environmentální výchova zaměřená především proti neekologickým rizikovým technologiím. K dalším cílům patří prosazování principů zdravé občanské společnosti a ekologické výchovy především rodin s dětmi. Jejich činnost se sestává z informování veřejnosti o nesrovnalostech ve fungování české jaderné energetiky a zprostředkovávání názorů domácích i zahraničních odborníků a také pořádání seminářů, výstav a zájezdů za alternativními zdroji energie. Sdružení lobuje za své zájmy u politiků lokálních i celostátních a zároveň se stalo respektovaným a do jisté míry “obávaným” účastníkem správních a soudních řízení kolem JETE, z nichž mnohé svou vlastní aktivitou vyvolalo. Věnuje se především těmto okruhům:

Jaderná elektrárna Temelín a jaderná energetika obecně

Toto téma, jak už bylo řečeno, stálo u zrodu sdružení a nadále zůstává jeho hlavní náplní. Po přímých veřejných protestních akcích přišla informační kampaň, která upozorňuje na nedostatky v JETE, které jeho vedení nerado zveřejňuje. Pořádá různé semináře pro veřejnost i pro starosty obcí, například informující o probíhajících průzkumech k umístění jaderného úložiště na území obcí v okolí JETE. Sdružení spolupracuje s jinými neziskovými organizacemi, konkrétně na výše zmíněném semináři spolupracovalo s CALLA, Hnutí Duha a Občanskou iniciativou pro ochranu životního prostředí. Na některých dalších projektech spolupracuje s hornorakouskými nevládními organizacemi Temelin–Gipfel a GLOBAL 2000, s níž provádí nezávislý monitoring stavu radiace v okolí JETE. Tento monitoring slouží svými detailnějšími místními hodnotami jako protiváha k hrubým výsledkům monitoringu SÚJB.

V roce 2001 provedlo Sdružení průzkum vzdušných mas v okolí JETE pomocí vypuštěných balónků. Tímto výzkumem chtěli poukázat na možné šíření radioaktivního spadu v případě havárie v JETE.

„Matky“ nedaly spát ani tehdejšímu ministrovi průmyslu a obchodu Ing. Miroslavu Grégrovi. Za jeho lví podíl při dostavbě JETE jej opakovaně navrhovaly na první cenu v anketě „Ropák roku“ o nejvíce antiekologický čin. Titul obdržel v roce 1998 a v dalších letech byl jeho horkým kandidátem. To „matkám“ nestačilo a 13.10.2000 odhalily na českobudějovickém sídlišti Šumava na místě tehdejší sochy Klementa Gottwalda jeho růžovou bustu. Ministr Sdružení zažaloval za porušení práva na ochranu osobnosti a žádal odškodné 500 000 Kč. Sou však prohrál.

Již od roku 1995 Sdružení aktivně vstupuje do správních řízení týkajících se nedostatků v likvidaci Chemické úpravný uranové rudy Mydlovary MAPE. Toto zařízení se také nachází na území Jižních Čech. Patří pod s.p. DIAMO, který v něm již od roku 1991 provádí sanační práce. Sdružení vydalo několik studií i tiskových prohlášení informujících o rizicích přetrvávajícího zamoření okolních lokalit. Dne 28.1.2004 se Sdružení účastnilo demonstrace před Úřadem vlády, kde se právě rozhodovalo o státní energetické koncepci.

Jihočeské matky každoročně pořádají vzpomínkové akce k výročí Černobylské havárie.

Novohradské hory

„Matky“ pořádají semináře, výstavy a lobují za vyhlášení národní přírodní rezervace Novohradské hory na vyšší stupeň ochrany, CHKO. Tím by se zvýšila efektivita ochrany této cenné přírodní lokality a mohly by se lépe realizovat principy trvale udržitelného hospodaření v krajině. Novohradské hory dosud za CHKO vyhlášeny nebyly.

Zdravý život ve městě a na venkově

tomuto tématu byly věnovány fotografické výstavy, například výstava: „Město, místo pro lidi“ ku příležitosti Dne bez aut a další kousky.

Projekt „Práce s médii“

Jedná se o „public relation“ sponzorované Hornorakouskou platformou. Projekt má za cíl ovlivňovat prostřednictvím lokálních i celostátních médií veřejné mínění a politickou reprezentaci kraje a státu. Výsledkem projektu by mohlo být, že TV NOVA, ČT, ČR i pár zahraničních televizí z Bavorska a Rakouska si vyžádaly stanoviska Sdružení.

Publikační činnost

Sdružení vydalo v letech 1999-2001 šest čísel občasníku Ztuha, kde publikovaly nejen odborníci svá protijaderná stanoviska, upozorňovaly na kroky vedení JETE a vlády ČR v dostavbě JETE, které se nikdo nechystal zveřejňovat. Tento občasník zatím vyšel naposled v lednu 2001 a od té doby kvůli nedostatku financí nevychází.

Jako další publikace vydalo např.: brožuru „Ekonomické aspekty Jaderné elektrárny Temelín“, nebo brožuru s názvem „Nízké dávky záření“ ad.

Jejich kvalitně zpracované webové stránky nabízejí přehled aktuálních akcí, či tiskových zpráv z domácích i zahraničních médií, informace o výzkumech ze světa jaderné energetiky, popisují průběhy správních řízení, kterých se Sdružení účastní a dalších akcí, které pořádaly a jichž se účastnily.

Organizace a struktura

Organizační strukturu tvoří členská základna a výbor sdružení. V případě rozšíření členských řad budou utvořeny místní skupiny a rada sdružení. Výbor je volen zpravidla na období jednoho roku členkami sdružení z jejich řad. Tříčlenný výbor, který se skládá z předsedkyně, místopředsedkyně a hospodářky, může být podle potřeby rozšířen o další členky. Výbor svolává pravidelné členské schůzky dvakrát do roka. Tyto schůzky jsou veřejné. Výbor dále vyhláší volby, navrhuje stanovy a organizační řád (jejich změny). Dlouholetou předsedkyní Sdružení je Mgr. Dana Kuchtová.

Financování

Podle svých stanov získává Sdružení prostředky pouze ze subvencí, dotací a darů z výdělečných akcí pořádaných Sdružením, tyto prostředky jsou pak použity na zabezpečení činnosti v souladu s jeho programovými cíli. Dary získává od svých členek – podporovatelek čestných členů a soukromých dárců. O dotace na své projekty žádají neziskové organizace u nás i v zahraničí. Například v roce 2000 obdrželo více než 3 miliony Kč od Hornorakouské platformy proti jadernému nebezpečí na kampaň s názvem „Práce s médii“. Pro představu je zde přiložena tabulka příjmů a výdajů za rok 2000 pocházející z výroční zprávy.

PŘEHLED PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ ZA ROK 2000

Příjmy (v Kč)		VÝDAJE	
Hornorakouská platforma proti atomovému nebezpečí, Rakousko (včetně časové rozlišení z roku 1999)	3 080 264	Materiál	341 008
Nadace Partnerství, Brno	357 000	Kancelářské potřeby, úklidové prostředky	55 524
Nadace Sluníčko, České Budějovice	22 000	Energie - el., plyn voda	22 894
MillieuKontakt, Holandsko	19 484	Opravy	2 472
Bund Naturschutz, Německo	8 621	Cestovné	208 897
Drobní dárci	15 847	Telefony	260 433
Přefakturace	62 764	Poštovné	77 031
Úroky běžný účet	6 200	Tisk, kopírování	84 127
Úroky termínový vklad	20 550	Právní a překladatelské služby	218 914
Časové rozlišení - prostředky vázané na projekty roku 2001	530 000	Přeprava	1 060
CELKEM PŘÍJMY NA PROJEKTY 2000	3 062 730	Nájem	83 270
		Reklama, inzerce	2 196
		Ostatní služby (výstavní poplatky, fotopráce, monitoring tisku aj)	423 856
		Hrubé mzdy	754 859
		Dohody o provedení práce	103 215
		Civilní pracovníci	84 902
		Sociální a zdravotní pojištění	264 209
		Poplatky banka, odpisy	73 863
		CELKEM VÝDAJE NA PROJEKTY 2000	3 062 730

Charakteristika sdružení

Sdružení se v průběhu svého působení přešlo od přímých protestních akcí do současného diplomatického mediálního tažení. Včasnými informacemi se snaží odhalit mlžící jednání vedení JETE a SÚJB (Státního úřadu pro jadernou bezpečnost) a svým lobování. Avšak o nejednotnosti veřejnosti i odborníků v otázkách jaderné energetiky svědčí i to, že v roce 2002, taktéž v Českých Budějovicích, vzniklo opoziční občanského sdružení Jihočeští tařkové. Ti na rozdíl od „matek“ jsou pro podporu jaderné energetiky, jako jediné možné alternativy k uhelným elektrárnám v ČR.

Otevřené otázky

Proč mají pro muže pouze „čestné členství“? ☺